

*In honor of Yud Alef
Nissan
dedicate a class at
[JewishInsights.org/
Dedicate](http://JewishInsights.org/Dedicate)*

WILL THESE DRY BONES LIVE?

The Passover Haftarah relates an incredible vision of redemption: people rising from their graves, and a lamb and a wolf relaxing together.

How and when will this happen? Has anything like this happened in the past? And what is Queen Cleopatra's connection to this?

TEACHER'S MANUAL

JEWISH INSIGHTS

A TASTE OF THE REBBE'S TEACHINGS

THE
SHLUCHIM
OFFICE

PESACH

Dedicated By **Zelig** and **Chanie Shemtov**

For sponsorship opportunities, email info@jewishinsights.org
To download this complimentary class, visit www.JewishInsights.org

Published and Copyright 2023 by
Shluchim Office International
816 Eastern Parkway, Brooklyn,
NY 11213
718.221.0500

5783 - 2023

©

Shluchim Office

Director Rabbi Gedalya Shemtov | **Director of Development** Rabbi Mendy Shemtov

Editors

Rabbi Avraham Greenberg
Rabbi Zusha Greenberg

Hebrew

Linguistic editing | Rabbi Zushe Greisman
Proofreading | Rabbi Menachem Wilhelm

English

Translation and editing | Rabbi Mendel Super
Proofreading | Rabbi Mendel Levertov

French

Translation and editing | Rabbi Yahir Elbaz
Proofreading | S. Elbaz

Spanish

Translation and editing | Rabbi Rafi Tawill

Portuguese

Translation | Mr. Yitzchak Dayan
Editing | Rabbi Yeshaya Dayan
Layout Design | Mike Katan

Layout design | Mussie Wolosow

Website | Yuval Katz and Yisrael Visotsky

Administration | Mendel Greenberg

Advisory Committee:

Rabbi Asher Deren - Cape Town, South Africa
Rabbi Mendy Gerlitzsky - Tel Aviv, Israel
Rabbi Levi Greenberg - El Paso, Texas
Rabbi Dovid Goldberg - São Paulo, Brazil
Rabbi Levi Shaikevitz - Kfar Chabad, Israel
Rabbi Mendy Greenberg - Twinsburg, Ohio
Rabbi Shmuel Freidman - Bahia Blanca, Argentina
Rabbi Yosef Yitzchak Blau - Moshav Kineret, Israel
Rabbi Chaim Drukman - Lucerne, Switzerland

Contents

A. Dry Bones, Hear the Word of G-d.....5

On Shabbat during the intermediate days of Passover, we read the Haftarah of the vision of the dry bones which Ezekiel brought back to life. (Source 1)

In the Talmud, there are differing opinions as to whether this actually happened or if it is intended as an allegory. Likewise, the Sages are conflicted about who these deceased people are. One opinion is that they were from the tribe of Efraim who left Egypt early on their own and fell in battle with the Philistines. Another opinion is that they were young Jews exiled to Babylon who were killed by Nebuchadnezzar. (Source 2)

G-d tells Ezekiel that the message of this prophecy is encouragement for the Jewish people not to lose hope in exile. (Source 3)

This Haftarah is read on Shabbat of the intermediate days of Passover, because the resurrection of the dead will occur during the month of Nissan (Source 4). Cleopatra believed in the resurrection and asked the sages how exactly it would take place. (Source 5)

B. What Will Happen When Moshiach Arrives?.....11

The prophet Isaiah describes the Messianic redemption with a utopian vision: The wolf will dwell with the lamb and the leopard will lie down with the goat (Source 6). Maimonides says these depictions are a metaphor for how people will live in peace and harmony with one another, but nature itself will not change (Source 7). Nachmanides says that nature itself will change during the Messianic era, and this prophecy will come to pass in the literal sense (Source 8). However, regarding the resurrection, Maimonides counts belief in it among the thirteen principles of faith. (Source 9)

The Rebbe asks how both these quotes from Maimonides go hand in hand. One says that there will be no change to the natural order, the other says the dead will be resurrected! The Rebbe explains that there will be two phases of the Messianic era. At first, the world will remain unchanged, but later the natural order will be superseded - culminating in the resurrection of the dead.

C. Resurrection in Our Times.....17

The Baal Shem Tov wrote that his soul came to this world to bring life to the dry bones, meaning to inspire people to do mitzvahs with passion and inspiration. (Source 10)

Here the Rebbe learns a lesson from the vision of the dry bones:

Some claim that there's no point in teaching Torah to Jews who are "far," for they are like dry bones. They should learn from the story of Ezekiel, that G-d sent him to a valley full of dry bones—the remains of the tribe of Efraim who went against G-d's will—to tell them the word of G-d.

Additionally, this story teaches us not to suffice with having one student in whom we invest ourselves while giving up on the rest. G-d's command to Ezekiel was to tell all the dry bones G-d's command, and bring them all back to life.

Introduction

The Jewish belief in the coming of the Moshiach and the resurrection of the dead has remained strong throughout the generations. Prayers, songs and liturgical poems are recited and sung about this belief and hope. Three times a day, we recite the second blessing of the Amidah prayer: "You are mighty forever, my Master, You are the resurrector of the dead..."

It's interesting to note that resurrection of the dead already happened in the past. The prophet Ezekiel was sent by G-d to bring a large group back to life.

In this class we will study this intriguing prophecy, the ensuing Talmudic debates, and, as always, the Rebbe's application of it to our lives.

שיעור לחג הפסח

משיחת ש"פ אחרי, מברכים החודש איר, ה'תשמ"ו

הנחה בלתי מוגה

תורת מנחם ה'תשמ"ו, חלק ג', ע' 188 והלאה

A. Dry Bones, Hear the Word of G-d

On the Shabbat of the intermediate days of Passover, we read the Haftarah of Ezekiel's vision of the dry bones.

Source 1 Ezekiel 37: 1-10

A Valley of Bones

Student's pg. 3 The hand of G-d was on me, and He brought me out by the Spirit of G-d and set me in the middle of a valley; it was full of bones. He led me back and forth among them, and I saw a great many bones on the floor of the valley, bones that were very dry. He asked me, "Son of man, can these bones live?" I said, "My Master, G-d, you alone know."

קִרְבָּה עַלְיִ יָד ה' וַיֹּצְאַנִי בָּרוּךְ ה', וַיִּתְהַנֵּן בַּתּוֹךְ פְּבָקָעָה וְהִיא מְלָאָה עֲצָמוֹת. וְהַעֲבִירָנִי עַלְיָהֶם סְבִיבָּסְבִּיב, וְהַגֵּה נְפּוֹת מְאֹד עַל פָּנָי הַפְּבָקָעָה וְהַגֵּה יִבְשָׁוֹת מְאֹד. וַיֹּאמֶר אֶלְيָהוּ בָּנָן-אָדָם, הַתְּחִזֵּנָה הַעֲצָמוֹת הַאֲלָהָ? וַיֹּאמֶר, ה' אֱלֹהִים, אַתָּה יְדַעַּת!

G-d to Ezekiel: Prophesy to the Bones

Student's pg. 3 Then he said to me, "Prophesy over these bones and say to them, 'Dry bones, listen to the word of G-d! Behold, I will infuse you with spirit and you will come to life! I will lay tendons over you, make flesh grow over you, cover you with skin; I will put the breath of life into you, and you will come to life. Then you will know that I am G-d.'"

וַיֹּאמֶר אֶלְיָהוּ הַנְּבָא עַל הַעֲצָמוֹת הַאֲלָהָ וַיֹּאמֶר אֶלְיָהוּ הַעֲצָמוֹת הַיּוֹבָשָׁוֹת, שְׁמַעוּ דָבָר ה'. כִּי אָמַר ה' אֱלֹהִים לְעַצְמוֹת הַאֲלָהָ: הַגֵּה אַנְיִ מַבְיאָ בְּכֶם רُוח וְחַיִתָּם. וְנַתְתִּי עַלְכֶם גִּידִים וְהַעֲלִתִּי עַלְכֶם בָּשָׂר וְקַנְמָתִי עַלְכֶם עוֹר וְנַתְתִּי בְּכֶם רֹוח וְחַיִתָּם וַיַּדְעָתָם כִּי אַנְיִ ה'.

The Bones Come Together

Student's pg. 3 I prophesied as I was commanded. And as I was prophesying, there was a noise, a rattling sound, and the bones came together, bone to bone. I looked and saw that tendons were upon them, flesh came up on them, and skin covered them from above, but there was no breath of life in them.

וְנַבְּאָתִי כַּאֲשֶׁר צִוִּיתִי וַיָּהִי קֹל כְּהַנְּבָאִי וְהַגֵּה נְעַשָּׂ וְנַתְּקַרְבָּו עֲצָמוֹת עָצָם אֶל עָצָמוֹ. וַיָּרָא אֶלְיָהָה עַלְיָהֶם גִּידִים וּבָשָׂר עַלְהָ וַיִּקְרַם עַלְיָהֶם עוֹר מִלְמָעָלָה וְרוֹחָתָאַיִן בָּהֶם.

G-d Tells Ezekiel to Make Them Alive

Student's
pg. 4 Then he said to me, "Prophesy to the breath; prophesy, son of man, and say to it, 'This is what G-d says: Come, breath, from the four winds and breathe into these slain, that they may live.'"

ויאמר אלֵיכָם נֶבֶא אֶל הַרוּחַ הַנֶּבֶא
בְּךָ אָדָם וְאֶמְרָת אֶל הַרוּחַ כִּי
אָמַר ה' אֱלֹהִים מֵאֶרֶב עַד
בָּאֵי קָרוֹת וְפָחֵי בְּנֵרֹגִים הַאֲלָה
וַיַּחֲיָה.

The Dead Rise

So I prophesied as he commanded me, and the breath of life entered them, and they lived and stood on their feet - a very vast army.

וְהַנֶּבֶא תִּכְתַּבֵּר צָנָעִי וְתִבְרֹא בָּהֶם
הַרוּחַ וַיַּחֲיָו וַיַּעֲמֹדוּ עַל רְגָלֵיכֶם
חֵיל גָּדוֹל מְאֹד מְאֹד.

Did This Really Happen?

Source 2 Talmud, Sanhedrin 92b

First Opinion: They Lived Briefly

Student's
pg. 4 Rabbi Eliezer said: The dead which Ezekiel resurrected stood on their feet, sang praise to G-d, and died. What did they sing? "G-d takes life justly and resurrects with mercy."

רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אָמַר: מַתִּים שְׁחַחִיה
יְחִזְקָאֵל עַמְדוּ עַל רְגָלֵיכֶם, וְאָמַר
שִׁירָה לְהָ, וְמַתָּנוּ אִיזּוּ שִׁירָה
אָמְרוּ? - "ה' מִמְּתִת בָּצֶק וּמִתִּיה
בְּרַחְמִים".

Second Opinion: It's an Allegory

Rabbi Yehuda said: In truth, this was certainly an allegory.

רַבִּי יְהוּדָה אָמַר: בְּאֶמֶת בּוֹנְאֵי מְשִׁל
קִיה.

Rashi

An allegory: It was alluding to the exile: just as a dead person comes back to life, so will the Jewish people return from exile.

רַשִׁי
מְשִׁל קִיה: שְׁחַחִיה מְרַמְּמוֹ
לָהֶם עַל הַגָּלוֹת, כִּאֵם
מַת שְׁחֹזֵר וְחַי, כִּי יְשַׁנְּאֵל
יִשּׁוּבּוּ מִן הַגָּלוֹת.

Third Opinion: They Lived for Many Years

Student's
pg. 5

Rabbi Eliezer the son of Rabbi Yosei of the Galilee said: Not only was this not an allegory, but these dead whom Ezekiel resurrected came to the Land of Israel, married women there, and bore children. Rabbi Yehuda ben Beseira stood on his feet and said: I am descended from them, and these are the tefillin which my grandfather left to me from them.

רבי אליעזר בנו של ר' יוסי הגלילי אומר: לא זו בלבד שליא הינה הcker משל, אלא אף אותן מותים שהחיה יחזקאל עלו לארץ ישראל, ונשאו נשים והולידו בניים ובנות. עמד ר' יהודה בנו בתירא על רגלו ואמר: אני מבני בנייהם, והללו תפליין שהניהם לי אבי אבא מכם.

Rashi

From them: These tefillin were theirs.

רש"י

מהם: שאומתן תפליין היה שליהם.

Who Were These Bodies?

Student's
pg. 5

They asked: Who were these bodies whom Ezekiel resurrected?

ושואלים: מי הם אותם מותים שהחיה יחזקאל?

The Tribe of Efraim

Student's
pg. 5

Rav said: They were from the tribe of Efraim who miscalculated the date of the exodus from Egypt. They left before the proper time and were killed.

אמר רב: אלו בני אפרים שמננו לאיז של הגאלת מגלות מצרים, וטעו בחשbone ויצאו לפניהם הזמן המייד ונחרגו.

Rashi

רש"י

They miscalculated: They should have begun counting the years of G-d's decree from the birth of Isaac...but they counted from when G-d told Abraham about the future exile. In *Seder Olam* it is taught: Abraham was 70 when G-d spoke to him at the Covenant of Parts, and 30 years elapsed from then until Isaac's birth, as

וטעו: שלא הינה להם למנות גורת ועבדות וענו אותם אלא משנולד יצחק... וهم מנו משעת הדבר לאברם. ותניא בסידר עולם: אברם אבינו בשעה שנזכר עמו בין הבתרים בנו שבטים שנה היה, ומביון הבתרים

the verse states (Genesis 21): "Abraham was 100 years old when Isaac his son was born to him." Accordingly, the timespan from when G-d spoke to Abraham at the Covenant of Parts until they left Egypt was 400 years. These 30 years from when G-d spoke to Abraham until Isaac's birth is where the tribe of Efraim miscalculated.

עד שָׂנֵלֶד יִצְחָק הִיָּה ל' שָׁנָה, כְּדִכְתִּיב (בראשית כא) וְאַבְרָהָם בָּן מֵאַת שָׁנָה בְּהִנּוֹלֶד לוּ אֵת יִצְחָק בָּנוֹ, גַּמְצָאת אָוֹמֵר מִשְׁׁדָּבֶר עַמּוֹ בֵּין הַבְּתָרִים עַד שִׁיצָאָו מִמְצָנִים הִי אֶרְבָּעָמָות, וְאַוְתָּנוּ ל' שָׁמָן הַקְּבּוֹר עַד לְדַת יִצְחָק טָעוּ בְּנֵי אַפְרִים.

Thirty years before Moses took the Jews out of Egypt, a group from the tribe of Efraim calculated that the time of their redemption had come. According to their calculation, 400 years had passed since Abraham was told "Your descendants will be strangers in a land that is not theirs and they will be enslaved and tormented for 400 years."

One-hundred-eighty years after the Jews went to Egypt, a Jew from the tribe of Efraim named Yignon made a ruckus, saying that the Jews should take matters into their own hands and leave. The elders didn't like the idea and said that G-d must redeem the Jews from Egypt.

Yignon didn't listen. He formed a group of people from Efraim and decided to act. They armed themselves, took plenty of gold and silver and left. At the Egyptian border they encountered the border guards, fought them and escaped Egypt.

Second Opinion: They Were Youngsters Exiled to Babylon

Rabbi Yochanan said: These are the dead from the Dura Valley. About them Rabbi Yochanan said: From the Eshel river until the Dura Valley there were slain Jews. When Nebuchadnezzar exiled the Jews, there were youngsters who were so handsome they put the sun to shame. The Chaldean women saw them and desired them. They told their husbands, and their husbands told the king. The king had them killed, but the women still desired them, for even after they were killed they were beautiful. The king had them trampled so their form would no longer be visible.

ר' יוחנן אמר: אילו מותים שְׁבַבְקָעָת דָוָרָא. וְאָמֵר ר' יוחנן ל' עֲנֵנִין מִתְהָא אֵלֶה: מִגְנָר אַשְׁל עַד כְּבַת בְּקָעָת דָוָרָא הִי הַרְוָגִי יִשְׂרָאֵל. שְׁבַשְׁעָה שְׁהָגָלָה נִבְכְּדָנָצָר הַקְּשָׁע אַת יִשְׂרָאֵל הִי בָּהָן בְּחוּרִים שְׁהָיִו מַגְנִין (מִבִּישִׁים) אַת הַחֲמָה בִּיפִין, וְהִי הַנְּשִׁים הַכְּשִׁדִּוֹת רְוֹאֹת אַוְתָּן וְשׁוֹפְעֹות זְבוֹת מְחֻמָּת תָּאֹהֶה. אָמְרוּ לְבָעַלְיָהוּ, וּבָעַלְיָהוּ לְמַלְךָ. צֹנָה הַמֶּלֶךְ וְהַגּוּם, וְעַנְיוֹן הִי שׁוֹפְעֹות זְבוֹת, שְׁאָף לְאַחֲר שְׁנַהְרָגו הִי יְפִים. צֹנָה הַמֶּלֶךְ וּרְמָסּוּם שְׁלָא יְרָאוּ אַת צְוָרָתֶם.

The Lesson

Source 3 Ezekiel, 37: 11 - 14

G-d Tells Ezekiel to Encourage the Jewish People

Student's
pg. 6 Then he said to me: "Son of man, these bones are the people of Israel. They say, 'Our bones are dried up and our hope is gone; we are cut off.' Therefore prophesy and say to them: 'This is what G-d says: My people, I am going to open your graves and bring you up from them; I will bring you back to the land of Israel. Then you, my people, will know that I am G-d, when I open your graves and bring you up from them. I will put my Spirit in you and you will live, and I will settle you in your own land. Then you will know that I G-d have spoken, and I have done it, declares the L-rd."

Student's
pg. 7

ויאמר אליו: בָּן אָדָם, הַעֲצָמוֹת הָאֶלְهָה, כָּל בֵּית יִשְׂרָאֵל הַמֶּה, הַנֶּה אָמָרִים: יִבּשׂו עֲצָמוֹתֵינוּ וְאֶבֶדֶת תִּקְוֹתֵנוּ, נִגְזְרָנוּ לְנוּן: כִּי, הַנֶּבֶא וְאָמָרָת אֶלָּיכֶם: כִּי אָמַר ה' אֱלֹהִים, הַנֶּה אָנִי פָּתַח אֶת קְבָרוֹתֵיכֶם וְהַעֲלִיתִי אֶתְכֶם מִקְבָּרוֹתֵיכֶם עַמִּי, וְהַבָּאֵת אֶתְכֶם אֶל אֶדְמַת יִשְׂרָאֵל. וַיַּדַּעַת כִּי אָנִי ה' בָּפְתַחִי אֶת קְבָרוֹתֵיכֶם וּבְהַעֲלֹתִי אֶתְכֶם מִקְבָּרוֹתֵיכֶם עַמִּי. וַיַּתְהִית רוחִי בְּכֶם וְחִיָּתֶם וְהַנְּחַתִּי אֶתְכֶם עַל אֶדְמַתְךָ, וַיַּדַּעַת כִּי אָנִי ה' דָּבָרִתִּי וְעָשָׂיתִי, נָאָם ה'.

Two interesting points regarding this Haftarah:

Why Do We Read This Haftarah During Passover?

Source 4 Shulchan Aruch Harav, Orach Chaim 490:16

Student's
pg. 7 On the Shabbat during the intermediate days of Passover, we read the Haftarah of the dry bones...because the resurrection will take place during the month of Nissan.

בְּשִׁבְתַּת שְׁחָל בְּחַל הַמּוֹעֵד פֶּסַח מִפְטִירֵינוּ הַעֲצָמוֹת הַיִּבּשׂוֹת... לְפִי שְׁתַחַנְתִּי הַמְּתִים עֲתִידָה לְהִוָּה בּוּיְסָן.

Cleopatra and the Resurrection

Source 5 Talmud, Sanhedrin 90b

Student's
pg. 7 Cleopatra asked Rabbi Meir: I know the dead will be resurrected, for it is written: "And they will blossom like the grass of the earth" (Psalms 72:16), meaning that just as the grass grows so will the dead come to life. But when they come back to life, will they be naked or clothed?

He told her: If a kernel of wheat is buried naked yet rises with clothing, i.e., the chaff, the righteous who are buried with their clothes will certainly rise up with clothing.

מפסרים: שאלה קליאופטרה הפלכה את ר' מאיר, אמרה: יודעת אני שהמתים יחיו, שכן נאמר: "ויצצו מעיר בעשב הארץ" (תהלים עב, טז), שכשם שצומח העשב בן יחרו המתים לחיים. אלא כשהו עומדים, האם הם עומדים ערומים או בלבושים? עומדים?

אמר לה: קל וחומר מחה, ומה חטה שנקברה ערמה, קלומר, בלי מוץ וכטוי, הרי כי יוצאה כשהיא צומחת בכתה לבושים של קש, צדיקים שנקברים בלבושים - על אחת כמה וכמה שיקומו לבושים.

Cleopatra didn't question the very idea of the resurrection of the dead, for just as grass grows from a seed, so can the dead come back to life. She had only one question: Will they get up with their clothes? Rabbi Meir answered her that if a wheat kernel grows with "clothes," the chaff, certainly the righteous will get up with clothing.

B. What Will Happen When Moshiach Arrives?

Several days after we read this Haftarah is the last day of Passover, when we read Isaiah's prophecies regarding the final redemption. He describes different aspects of that time: The Moshiach's greatness and holy spirit and the serene life of the Messianic era.

The Messianic Prophecy of Isaiah

Source 6 Isaiah 11:1-9

Student's
pg. 8

A shoot will come up from the stump of Yishai; from his roots a branch will bear fruit. The Spirit of G-d will rest on him— the Spirit of wisdom and of understanding, the Spirit of counsel and of might, the Spirit of the knowledge and fear of G-d. He will sense with the fear of G-d, and he will not judge by what he sees with his eyes, or decide by what he hears with his ears; but with righteousness he will judge the needy, with justice he will give decisions for the poor of the earth. He will strike the earth with the rod of his mouth; with the breath of his lips he will slay the wicked. Righteousness will be his belt and faithfulness the sash around his waist.

The wolf will live with the lamb, the leopard will lie down with the goat, the calf and the lion and the fatling together, and a little child will lead them.

The cow will feed with the bear, their young will lie down together, and the lion will eat straw like the ox.

The infant will play near the cobra's den, and the young child will put its hand into the viper's nest.

They will neither harm nor destroy on all of My holy mountain, for the earth will be filled with the knowledge of G-d as the waters cover the sea.

וַיֵּצֵא חֶטֶר מָגֹעַ יְשִׁי וְנִצְרָמָשֶׁרְשֵׁיו יִפְרָה. וְנִנְחָה עַלְיוֹ רֹום הַרְוָם חֲכָמָה וּבִנְהָה רֹום עַצָּה וְגִבּוֹנָה רֹום דִּעָת וִירָאָת הַרְוָם וּבְרִיחָו בִּירָאָת הַרְוָם וְלֹא לְמִרְאָה עַינְיוֹ יִשְׁפּוֹת וְלֹא לְמִשְׁמָעָ אַזְנָיו יְוָכִיחַ וּשְׁפָט בְּאַדְקָן דָּלִים וְהַכִּיחַ בְּמִשְׁוֹר לְעַנְנָיו אַרְצָה וְהַכִּיחַ אַרְצָה בְּשָׁבֵט פִּיו וּבְרוֹתָה שְׁפָטָיו יִמְתַּיֵּת רְשָׁעָה. וְהַיָּה צְדָקָה אַזְוֹר מְתַנְיָהוּ וְהַאֲמֹנוֹה אַזְוֹר חַלְצָיו.

וְגַר זָאָב עִם כְּבָשׂ וְגַמְרָע עִם גָּדי יְרַבְּאֵז וְעַגְלָל וּכְפִיר וּמְרִיא יְחִדּוֹ וְגַעַר קָטָן נְהָג בָּם.

וּפְרָה וְדָבָר תְּרַעִינָה יְחִדּוֹ יְרַבְּצָוּ לְלִדְיָהוּ וְאַרְיָה כְּבָקָר יְאַכְּלָתָן.

שְׁעַשְׁעַ יְוָקָע עַל חָרְפָּתָנוּ וְעַל מְאוֹרָת צְפֻעָנוּ גַּמּוֹל יְדוֹ הַדָּה.

לֹא יְרַעְוּ וְלֹא יְשַׁחְיתּוּ בְּכָל הַר קְדֵשִׁי כִּי מְלָאָה הָאָרֶץ דָּעָה אֶת הַר כְּפִים לְבִם מִכְסִים.

Maimonides: Nature Won't Change in the Messianic Era

Source 7 Maimonides' Mishneh Torah, Laws of Kings 12:1-2

Student's
pg. 9

Do not presume that in the Messianic age, any facet of the world's nature will change, or there will be innovations in the work of creation. Instead, the world will continue according to its pattern.

Although Isaiah (11:6) states: "The wolf will live with the lamb, the leopard will lie down with the goat," these words are a metaphor and a parable. The interpretation of the prophecy is as follows: Israel will dwell securely together with the wicked gentiles who are likened to a wolf and a leopard, as in the prophecy (Jeremiah 5:6): "A wolf from the wilderness shall spoil them and a leopard will stalk their cities." They will all return to the true faith and no longer steal or destroy. Instead, they will eat permitted food at peace with Israel as Isaiah (11:7) states: "A lion, like cattle, shall eat straw."

Similarly, other Messianic prophecies of this nature are metaphors. In the Messianic era, everyone will realize which matters were implied by these metaphors and which allusions they contained. The Sages said the only difference between nowadays and the Messianic era is the absence of foreign rule.

אֶל יָעַלְהָ עַל הָלֵב שְׁבִימֹת הַמְּלָשִׁיחַ יִבְטַל דָּבָר מִמְנָהָגָו שֶׁל עַולְם, או יְהִיָּה שֵׁם חִדּוֹשׁ בְּמַעֲשָׂה בֶּרֶאשִׁית, אֶלָּא עַולְם כִּמְנָהָגָו נָוַהֲג. וְזֹה שָׁנָאָמָר בִּישְׁעִיה (ישעיה יא, ז) "זָאָב זָאָב עִם כְּבָשׂ וּגְמָר עִם גְּדִי יְרִבָּץ" מְשֻׁל וְחִידָה. עֲנֵנִי הַדָּבָר שִׁיחָיו יִשְׂרָאֵל יוֹשִׁבָּו לְבִטְחָה עִם רְשָׁעֵי עַפְוָם הַמְּשׁוֹלִים כְּזָאָב וּגְמָר, שָׁנָאָמָר (ירמיה ה, ז) "זָאָב עֲרָבּוֹת יְשָׁקָד וּגְמָר שְׁקָד עַל עֲרִיקָם". וַיַּחֲזֹרְוּ כָּלָם לְדָת הַאֲמָת, וְלֹא יָגַעַל וְלֹא יִשְׁחַיתּוּ אֶלָּא יָאַכְלּוּ דָבָר הַמְּפֻטָּר בְּנִחְתָּה עִם יִשְׂרָאֵל, שָׁנָאָמָר (ישעיה יא, ז) "וְאַרְבָּה כְּבָקָר יְאַכְלָתָבוּ". וְכוּ כָל כִּיוֹצָא בְּאַלְוּ הַדָּבָרִים בְּעֵנֵנִי הַמְּלָשִׁיחַ הֵם מְשֻׁלִים. וּבִימֹת הַמְּלָנִין הַמְּלָשִׁיחַ יַזְעַד לְכָל לְאֵי זָה דָבָר קָהָה מְשֻׁל, וּמָה עֲנֵנִי רְמֹזָה בְּהָזָן.

אָמָרוּ חֲכָמִים אֵין בֵּין הָעוֹלָם הַזֶּה לִימּוֹת הַמְּלָשִׁיחַ אֶלָּא שְׁעַבּוֹד מְלָכִיּוֹת בָּלְבָד.

Nachmanides: Nature Will Change

Source 8 Nachmanides, Leviticus 26:6

Nachmanides argues with Maimonides and maintains that this prophecy will be fulfilled in its most literal form.

Student's
pg. 9

This is the meaning of the verse in Isaiah, "The infant will play near the cobra's den," and "The cow will feed with the bear...the lion will eat straw like

וְזֹה שָׁאָמָר הַכְּתוּב (ישעיהו יא ח) וְשַׁעַשְׁעַ יוֹגֵק עַל חָר פְּתָן, וְכוּ וְפָרָה נְדָבָתְרָעִינָה, וְאַרְבָּה כְּבָקָר

Student's
pg. 9

the ox: The cause for animals killing prey was the sin of Adam and Eve...However, when the land of Israel returns to its full glory [with the coming of Moshiach], their bad habits will cease, and they will revert to the good nature instilled in them at the beginning of creation.

Student's
pg. 10

This explains the verse describing the days of the redeemer, that the world will return to peace. There will be no more predatory wild animals or insects, just as they were originally created.

יאכל תָּבֹן (שם פסוק ז), כי לא
הִיה הַטְּרֵף בְּחִיּוֹת הַרְעוֹת רַק מִפְנֵי
חַטָּאוֹ שֶׁל אָדָם ... וּבְחִיּוֹת אָרֶץ
יִשְׂרָאֵל עַל הַשְׁלָמֹות, תְּשִׁבַּת רְעֵת
מִנְהָגָם, וַיַּעֲמֹד עַל הַטּוּב הָרָאשׁוֹן
אֲשֶׁר הוֹשִׁם בָּהֶם בָּעֵת יָצִירָתָם...

וְעַל גַּן אָמַר הַכְּתוּב עַל יְמֵי הַגּוֹאֵל
הַיּוֹצֵא מִגּוֹעַ יְשִׁיָּוֹב הַשְׁלָמָם
בְּעוֹלָם, וַיַּחֲדַל הַטְּרֵף וְרַעַת
הַבְּהָמָה וְכָל הַרְמָשׁ, כַּאֲשֶׁר הָיָה
בְּטַבְעָם מִתְחִילָה.

In Maimonides' commentary on the Mishnah, he lists 13 principles of faith and concludes by writing "when these principles are present, and one truly believes in them, they are considered part of the Jewish community." The full text is relatively long, and shorter adaptations were made as part of the prayer liturgy.

One of the adaptations is the liturgical poem of Yigdal, which many communities recite after the Shabbat prayers.

The famous list of the 13 "Ani Maamin" ("I believe") is based on these 13 principles of faith that Maimonides wrote. One of the better known principles is the 12th: I believe with complete faith in the coming of the Moshiach - although he may tarry, I still await his coming every day. There is a popular tune to these words, which was sung on the trains from Warsaw to the Treblinka death camp. The Rebbe sang it many times at farbrengens.

Maimonides: The Resurrection Will Happen When Moshiach Comes

Source 9 Maimonides' Commentary on the Mishnah, Sanhedrin 10, Introduction

Student's
pg. 10

We must mention here, for this is the most appropriate place, that there are thirteen fundamental principles of our faith:

...The twelfth principle: The Messianic era: To believe in his coming, and not to think that he will delay; if he delays - await him, and do not give him a set time.

The thirteenth principle: The resurrection of the dead.

וּמִמֶּה שָׁצָרֵיךְ שָׁנָזֶכְרָ בְּכָאָן, וְהָוָא
הָרָאֵי מִכֶּל מִקּוּמוֹת, שְׁעַקְרֵי דְתָנוֹ
וִיסּוּדּוֹתֶיהָ שֶׁלְשָׁה עָשָׂר יִסּוּדּוֹת:

הַיִסּוּד שְׁנָנִים עָשָׂר: יִמּוֹת הַמִּשְׁיחָה.
וְהָוָא לְהַאֲמִין וְלְאַמְתֵּן שִׁיבָּא, וְלֹא
יַחֲשֵׁב שִׁיתָּאָחָר, אָם יַתְמִהּמָה
חִכָּה לוֹ, וְלֹא יִשְׁים לוֹ זָמָן.

הַיִסּוּד שֶׁלְשָׁה עָשָׂר: תְּחִית
הַמְּתִים.

>> The Rebbe

How Can the Two Quotes From Maimonides Be Reconciled?

Student's
pg. 10

Maimonides' position concerning natural conduct in the Messianic era is difficult to understand. Resurrection of the dead is one of the 13 fundamental principles of Jewish belief. And there can be no greater breach of nature than the resurrection of the dead! If so, how can Maimonides write that there won't be any changes to the natural order during the Messianic era?

ולכארה, תמהה הדבר ביוטר: אחד משלושה עשר העיקרים, יסודות הדת והאמונה, הוא העניין של תחיית המתים¹, והרי אין לך שינוי מנהגו של עולם יותר מתחיית המתים! ואם כן, כיצד כותב הרמב"ם שבימות המשיח, לא יהיה חידוש במעשה בראשית, אלא עולם כמנהגו נוהג - הרי אין לך חידוש במעשה בראשית יותר מתחיית המתים²?

Two Stages of Redemption

Student's
pg. 11

The answer must be that the Messianic era is divided into two stages. During the first stage the world will continue to operate under the same natural laws, with the only novel factor being the Jewish people's freedom from foreign rule. But during the second stage there will be changes to the natural order, including the resurrection of the dead.

Accordingly, Maimonides' statement that the world will continue functioning in its natural course during the Messianic era refers to the initial stage after Moshiach comes. Maimonides made the same point earlier regarding the Moshiach himself, that there is no requirement for him to perform any miracles, introduce new phenomena, or resurrect the dead. The hallmark of the advent of the Messianic

ולכן, בהכרח לומר, שישנן שתי תקופות בימות המשיח: בתקופה הראשונה - עולם כמנהגו נוהג, "אין בין העולם הזה לימות המשיח אלא שיעבוד מלכיות בלבד". ובתקופה השנייה - חידוש ושינוי במעשה בראשית, עד ל"תחיית המתים".

ועל פי זה²: מה שכתב הרמב"ם שבימות המשיח עולם כמנהגו נוהג - כוונתו, שהתחלה התקופה של ימות המשיח אינה תלואה בשינוי מנהגו של עולם [כפי שכתוב לפני זה³ אודות בית המלך המשיח - "אל יעלה על דעתך שהמלך המשיח צריך לעשות אותן אמות, ומופתים, ומחדש דברים בעולם, או מהיה מתים כו'"] כי אם, "אין

סכ"ז (התודעהות ח"ב ע' 859).

(3) חל' מלכים יא, ג.

(1) פיה"מ להרמב"ם סנהדרין פ"י בסוף הקדומו.
(2) ראה גם בהר"ג אור לכי אדר שני ש.ג. (בעת ביקור הרבאים הראשונים)

Student's
pg. 11 era is the lack of foreign dominion over the Jewish people. When this happens, it shows that the Messianic era has arrived, even though no element of nature has changed, and no "lambs are lying with wolves." In the first period, this prophecy will be fulfilled in an allegorical way, but Maimonides doesn't intend to reject the literal fulfillment of this prophecy later, in the second stage of the Messianic era.

In Maimonides' words: "No one will know the precise details of what will happen during the Messianic era, until it actually happens. The prophecies about this time are cryptic." In his letter regarding the resurrection of the dead, Maimonides states this even more clearly: "Our statement that the prophecies are intended in an allegorical sense is not definitive. It may actually be fulfilled literally, in which case it will be a miracle." Maimonides himself concedes that it is possible that we will discover that the prophecies were meant in their literal sense.

We don't need to wait for the Messianic era to find out what indeed will happen, because Chassidic teachings explore this matter and reach the conclusion that the Messianic prophecies of "the lamb lying with the wolf" etc. are meant literally.

Belief in the Two Stages of the Messianic Era

Student's pg. 12 Earlier we discussed the need to live now in a manner similar to that of the Messianic era. This is expressed primarily in our belief in the coming of Moshiach and awaiting his arrival. Our belief and

בין העולם הזה לימות המשיח אלא
שייעבוד מלכיות בלבד". קלומר,
כשבטול "שייעבוד מלכיות" - הרי זה
סימן שהגיעה התקופה של "ימות
המשיח", אף על פי שלא נתחדש
דבר במעשה בראשית, "ווגר זאב
עם כבש וגו'", שכן, ביחס לעניין זה
מספיק גם באופן של "مثال וחידה"
 בלבד, אבל, אין כוונת הרמב"ם
 לשלול את העניין של "ווגר זאב עם
 כבש וגו'" כפשוטה הכתובים.

ובלשון הרמב"ם: "כל אלו הדברים
וכיווצא בהן לא ידע אדם איך יהיו
עד שיהיו, שדברים סתוםין הן אצל
הנביאים", ולא עוד, אלא שכותב
בפירוש באגרת תחיתת המתים⁴
ש"אין דברינו זה החלטי כו' ואם
הוא כפשוטו, הרי יהיה נס כו'",
כלומר, שהרמב"ם עצמו מסכים
שיתכן שתברר שהכוונה היא
כפשוטם של כתובים.

ואין צורך להמתין לבירור הדבר
בימאות המשיח - מכיוון שכבר נתרבר
בתורת החסידות⁵, ש"וגר זאב עם
כבר וגו"ו הוא - כפשטוות הכתובים,
חידוש במעשה בראשית.

והנה, האמור לעיל אודות העבודה בזמן זהה באופן שהוא מעין ודוגמת ימות המשיח, עד לשליימות של ימות המשיח - צריך להתבטה לכל בראש באמונה במלך המשיח

5) ראה שער האמונה בסופו (לאחר תחאה"מ). אוח"ת נח (פרק ג' תרג'ג, ב' ואילך, וכן קפל"ז פ"ג, פ"ד).

4) פרק ו. וראה לקו"ש חט"ו ע' 417 ובהערות שם. קונטרס ענייה של תורה החסידות ה' 27, ושם' 27. וועוד.

Student's pg.12 anticipation need to be not only for the first stage of the Messianic era, during which the natural order will continue unchanged - aside from freedom from foreign rule. Rather, we also need to believe in and anticipate the arrival of the second stage, during which the natural order will change, culminating in the resurrection of the dead.

In simple words: Our belief in the coming of Moshiach needs to include the knowledge that during the Messianic era the world will operate in a completely new way - miraculously and supernaturally.

ובציפייה לביאתו: האמונה בביית המשיח והציפייה לביאתו צריכה להיות לא רק ביחס לתקופה הראשונה של ימות המשיח, כאשר לא יבטל דבר ממנהגו של עולם, מלבד שיעבוד מלכיות [ובלשון הרמב"ם: "לא נתאו החכמים והנביאים ימות המשיח .. אלא כדי שיהיו פנוין בתורה ובחכמתה, ולא יהיה להם נוגש ומבטל"]. אלא גם ביחס לתקופה השנייה, השלימות של ימות המשיח - כאשר "יהיה שם הידוש במעשה בראשית", עד לשינוי ה/cgi עיקרי של תחיתת המתים.

כלומר: האמונה בביית המשיח (והציפייה לביאתו) צריכה להיות באופן שמלכתה יודיעם שבימים המשיח תהיה הנהגת העולם באופן שונה ומחודש לגמור - הנהגה נסית שלמעלה מהטבע.

C. Resurrection in Our Times

Here the Rebbe teaches a lesson from Ezekiel's vision of the dry bones. Before we learn the text of the Rebbe's talk, we'll read a brief quote from a letter of the Baal Shem Tov, the founder of the Chassidic movement:

Why Did the Baal Shem Tov Come to the world?

Source 10 Hatamim, Issue 2, pg. 29

Student's The Baal Shem Tov writes in one of his letters:
pg. 13

"I came to the world to rectify and bring life to the dry bones, so that everything should be done with life and soul, connection and passion, freshness - not doing mitzvahs by rote."

הבעל שם טוב כותב באהת
מאגרותיו:

"באתך לעולם לתקן ולהחיות את
העצמות היישות, שבכל דבר יהיה
חיות ונשמה, דבקות והתחלהבות,
פריש" רעננות, ולא בדרכן מצונה
אנשים מלמה".

In this short letter, the Baal Shem Tov explains his life's purpose, and the goal of Chassidut - to bring life to the dry bones. Meaning, everyone who does a positive action, studies Torah, prays, etc. but does it without life, without passion, without soul, but by rote, is likened to a dry bone. They do good deeds, but it's dry. It's like a body without a soul.

This is the objective of Chassidut, to bring life to our actions, and the soul back to the people; to transform us to people full of life, who do good deeds with feeling, life and all their heart.

>> The Rebbe

Tell Them G-d's Word!

Student's We will conclude with an incredible
pg. 13 instruction regarding our Divine service
that we learn from the Haftarah read on
Shabbat during Passover - a selection
from the prophecy of Ezekiel about the
dry bones.

וונסימ בהוראה נפלאה בעבודת
ה' שיש ללמד מהפרט שבת חול
המועד פסח, בנבואה חזקאל על דבר
העצמות היישות:

Some argue that there is no point in promoting Torah and Chassidut among Jews that are “outside.” Some say about these Jews that they are in a state of “dry bones,” without any spiritual life. Such Jews must first be brought “inside,” they argue, and be raised to a level of living people. Only then can they be taught G-d’s instructions. They say that the approach of promoting G-d’s directives publicly, even among the “dry bones,” is unprecedented in Jewish history, and therefore misguided.

ישנים הטוענים שאין כל תועלת בהפצת התורה והמעיינות חוצה ביחס ליהודים שנמצאים ב”חוצה”, במעמד מצב שישנו רב בישראל שפסק שהם בבחינת ”עוצמות היבשות” (לא גידים בשר ועור, ועל אחת כמה וכמה ללא רוח חיים) במובן הרוחני; לכל בראש טוענים הם - יש להכנים ”בפנים”, ולהבאים למעמד ומצב שהיה להם גידים בשר ועור, עד לרוח חיים, ואז - יכולים ללמדם דבר ה’. אבל, הנהגה כזו של פרסום דבר ה’ בראש כל חוות, גם ל”עוצמות היבשות” - היא הנהגה חדשה, טוענים הם, שלא ראיינו אצל אבותינו, ובמיילא, מעשה אבותינו בידינו!

The Chassidic movement has always had opponents, from the time it was founded by the Baal Shem Tov until today. One of the faults they found with the movement was that it promotes Torah to everyone. Chassidim don’t ask questions or lay down preconditions. Everyone who is interested, is warmly welcomed and taught Torah and mitzvot.

Some believed that the house of study requires a gatekeeper. Torah study is not for everyone, they argue. First a person needs to prove his sincerity and commitment, and only then can we agree to teach him a little.

The Rebbe describes this attitude using the words from the Haftarah - they argue that it is forbidden to teach Torah to the “dry bones.”

The response to this argument is that we have a strong precedent for this approach. It can be derived from the Written Torah, of which Ezekiel is one of the twenty-four books. This book contains a prophecy that sheds light on the proper Jewish approach to this issue.

Ezekiel’s prophecies were delivered in exile in Babylon. In addition, this specific prophecy was delivered in a valley, a lowly

על כך יש להשיב להם: ”מעשה אבותינו” - יש ללמד מהתורה, החל מתורה שבכתב, שיש בה כ”ד ספרים, ואחד מהם - ספר חזקאל, שבו נכתבת הנבואה זו, המורה ומאירה את דרך התורה והיהדות בכוון- דא, כדלקמן.

והענין בזה: נבואה חזקאל - בכללותה - נאמרה ”בתוך הגולה”, כולם, במקום ומצב של גלות בבל, ובפרט נבואה זו -

Student's pg.14 place. This valley, Ezekiel describes, was filled with bones, the bones of Jews from the tribe of Efraim who had attempted to leave Egypt before the proper time had come. These were Jews that had acted contrary to G-d's will, and reached a state where G-d Himself described them as "dry bones," "very dry."

Nevertheless, Ezekiel relates, "G-d told me: Son of man! Prophesy over these bones and say to them, 'dry bones, listen to the word of G-d!'"

True, these people are like dry bones, even very dry. They were raised without a Jewish education, and are ignorant of the ABCs of Judaism - both in the literal and figurative sense. The bones have no spirit of life, no veins, no flesh, and no skin. But despite their sorry dry state G-d says, "son of man!" you are a human being with feelings—or at least the son of a human being—go out and tell the dry bones "listen to G-d's word!"

"בתוך הבקעה", כלומר, מקום ירוד כו'. ובבקעה זו - מספר יחזקאל הנביא - הייתה "מלאה עצמות", עצמות של יהודים "משבט אפרים שייצאו מצרים לפני הקץ כו'"⁷, כלומר, יהודים שעשו היפך רצון ה', עד שהגיעו למעמד ומצוב שהקב"ה בכבודו ובעצמו (לא רק רב בישראל...) מעיד עליהם שהם "עצמות היבשות", ויתירה מזו - "יבשות מאד".

ואף על פי כן - מספר יחזקאל הנביא - "ויאמר אליו בן אדם .. הנבأ על העצמות האלה ואמרת אליהם העצמות היבשות שמעו דבר ה'"⁸:

אמת שאלה הוא "העצמות היבשות", "יבשות מאד", שכן, להיותם "תינוקות שנשבו", אין להם מושג כלל בענייני יהדות, עד שאינם יודעים אפילו אל"ף-בי"ת לא- רק אל"ף-בי"ת של יהדות, אלא גם אל"ף- בי"ת כפשותו, ובמילא, לא זו בלבד שאין בהם רוח חיים, אלא אין להם אפילו גידים ובשר ועור - אבל אף על פי כן, גם בהיותם במעמד ומצוב של ה"עצמות היבשות" - אומר הקב"ה: "בן אדם", "אתה בן אדם", יש לך רגש אנושי, ועל כל פניהם "בן אדם", קלומר, אביך היה "אדם", "אדמה לעליון"⁸ - אזי לך ואמור לעצמות היבשות "שמעו דבר ה'"!!

The Rebbe tells the critics to learn a lesson from the Haftarah. G-d sent Ezekiel to a valley filled with dry bones, the bones of members of the tribe of Efraim that had acted against G-d's will, and told him to deliver His word to them.

The Rebbe uses the expression "son of man" and interprets it as addressing us, "if you are a human being with feelings, you must go out and deliver G-d's word to everyone."

Don't Give Up on Anyone

Student's pg. 15 There is another lesson we can learn from the Haftarah, from the description of the valley as "filled with a great many bones."

We might have thought it sufficient for us to choose one Jew who belongs to the category of "dry bones" and deliver G-d's word to him. It can even be argued that limiting ourselves to one person will increase the intensity of our influence, raising the chance of success.

Another argument is that we should choose one person to invest our efforts in, increasing our chance of having a real effect. But what is the point of prompting Judaism to the general public? When one hosts a public Passover Seder or Shabbat meal he only has limited interaction with each of the many attendees, reducing the chances of having a transformative effect.

Student's pg. 15 The description of the valley as "filled with a great many bones" speaks to this point. Despite the great number of dry bones, Ezekiel was instructed to address them all together: "Prophesy over these bones and say to them, 'dry bones, listen to the word of G-d!'" The modern-day equivalent of this is going out to the public squares of New York and other cities and announcing "dry bones, listen to the word of G-d!"

ונקודה נוספת בהוראה מהנבואה הנ"ל -
"מלאה עצמות .. רבות מאד":

יכל מישו לחשב שמספיק לבוחר ולברר יהודי אחד мало שהם בבחינת "עצמות היבשות" ולומר לו את "דבר ה". ואדרבה - טוען הוא - כאשר עוסקים עם יהודי אחד, יש אפשרות להתעסק עמו באופן פנימי, ובמילא, קיים סיכוי גדול יותר להצלחה בפעולת ההשפעה.

על כך בא ההוראה מהנבואה הנ"ל
- שהבקעה הייתה "מלאה עצמות".
. רבות מאד", אף על פי כן, נצטווה
יזקאל לפעול על כולם ביחד, "הנבא
על העצמות ואמרת אליהם העצמות
היבשות שמעו דבר ה". ודוגמתו
בעבודה בימינו אלו - לצאת לרחובות
של עיר, רחובות של ניו-יורק וכיוצא
בזה, ולהזכיר: "העצמות היבשות שמעו
דבר ה" ...

Fulfilling Our Mission Will Bring Moshiach

Student's pg. 15 In this prophecy G-d promises: Behold, I will infuse you with spirit and you will come to life! I will lay tendons over you, make flesh grow over you, cover you with skin; I will put the breath of life into you, and you will come to life.

בנבואה זו מבטיח הקב"ה - "כה אמר ה'
לעצמות האלה: הנה אני מביא בכם רוח
וחיותם, ונתתי عليיכם גידים, והעלית
עליכםبشر, וקרמתי عليיכם עור, ונתתי
בכם רוח וחיותם".

Indeed, when Ezekiel fulfilled his mission this is exactly what happened. "I prophesied as I was commanded...I looked and saw that tendons were upon them, flesh came up on them, and skin covered them from above." Then "the breath of life entered them, and they lived and stood on their feet - a very vast army."

This event empowers us. When we fulfill our Divine mission of delivering the word of G-d to the "dry bones," through promoting Torah, Judaism, and the teachings of Chassidut, and do so even in the outermost extremities, we will succeed in resurrecting the dry bones, building a "vast army" of them.

We will then all proceed together to greet Moshiach and then proceed together to the Holy Land, "I [G-d] will bring you to the land of Israel...and place you on your land."

משיחת ש"פ אחריו, מברכים החודש א'יר, ה'תשמ"ז
הנחתה בלתי מוגה
תורת מנחם ה'תשמ"ז, חלק ג' ע' 188 ואילך.

Rabbi Mordechai Laufer, who was present at that farbrengen recounts: When the Rebbe began to speak about this, his holy face was on fire. Everyone present felt that the Rebbe is giving Ezekiel's prophecy of our generation. If with every talk and discourse we knew that the Divine message is speaking through the Rebbe, with this talk everyone could feel it.

ואכן, כאשר יחזקאל קיים את שליחותו של הקב"ה - נעשה כן בפועל: "זונבatoi כאשר צויתי . . . וראיתי והנה עליהם גידים ובשר עלה ויקרם עליהם עור מלמעלה"¹⁰, עד ש"ותבוא בהם הרוח ויחיו ויעמדו על רגליים חיל גדול מאד מאד"¹¹.

ועניין זה מהו, כאמור, נתינת-כוח והבטחה שכאשר ממלאים את שליחותו של הקב"ה לומר את "דבר ה'" לעצמות היבשות, על ידי הפצת התורה והיהדות והפצת המעינות הוצאה, עד להוצאה שאין הוצאה הימנו - אזי מצלחים להחיות את העצמות היבשות, עד שמעמידים מהם "חיל גדול מאד מאד".

וביחד עמם - הולכים לקבל את פני מישיח צדקנו, וכולם ייחדיו באים לארצנו הקדושה - "זונבatoi אתכם אל אדמת ישראל . . . והנחתיכם על אדמתכם"¹².